

IVN Maasduinen

Julij 2024

8^e Jaargang

Smokkelen en Smullen

Groepen kunnen zich melden bij:

Ton Wetjens 06.21382434
Voor een rondleiding met gids

Ontdek het avontuurlijke smokkelpad en beleef wat de natuur te bieden heeft. Ravotten, Klauteren, Klimmen en Bouwen. Loop over een touwparcours en hou jezelf in evenwicht.

Maak het extra spannend met een quiz en de plattegrond kun je [hier](#) downloaden [Smokkelpad | Jagersrust Velden](#)

Wat is het IVN?

Het instituut voor Natuur, educatie en duurzaamheid is een landelijke vereniging met plaatselijke afdelingen.

IVN Maasduinen is een afdeling met als werkgebied het noordoostelijk deel van de gemeente Venlo.

Wat wil het IVN?

Mens en Natuur zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Wij als IVN verbinden mensen en natuur. We laten jong en oud beleven hoe leuk, gezond en belangrijk natuur is. Op die manier dragen wij bij aan een duurzame samenleving, individuele gezondheid en het welzijn van iedereen.

Wat doet onze afdeling?

Onze afdeling richt zich op onderhoud van natuurgebieden, inventarisaties en educatie door middel van excursies en lezingen. In samenwerking met grondeigenaren wordt gewerkt aan verbetering van de biodiversiteit door het inzaaien van wilde bloemenranden en -akkers.

Hoe werkt een afdeling?

Alle activiteiten van IVN Maasduinen zijn vrijwilligersactiviteiten. Veel leden zijn binnen de vereniging actief. Het hart van onze vereniging zijn onze werkgroepen, daarnaast zijn ook leden actief in de natuurfotografie en met insecten.

Behalve werkgroepen zijn er ook kortlopende projecten. Zoals het inventariseren van landgoederen en bedrijventerreinen op flora en fauna. Heb je belangstelling? Neem contact op en sluit je aan.

Hoe word je lid?

Geef je op via [Aanmelden - Maasduinen \(ivn.nl\)](https://www.ivn.nl/maasduinen)

Wat kost een lidmaatschap?

Een lidmaatschap per huishouden bedraagt €25,-

Een individueel lidmaatschap volwassene bedraagt €25,-

Een individueel lidmaatschap < 18 jaar bedraagt €2,50

De contributie kun je jaarlijks zelf overmaken naar onze bankrekening NL94 RABO 0153513861 op naam van IVN Maasduinen onder vermelding van 'Contributie'.

Wat ontvang je als lid?

Je kunt gratis deelnemen aan alle activiteiten binnen de afdeling. Binnen IVN kun je met korting deelnemen aan cursussen en lezingen. Je ontvangt maandelijks de nieuwsbrief van IVN-maasduinen en elk kwartaal het tijdschrift Mens en Natuur.

Contactpersonen

Bestuur IVN Maasduinen

Voorzitter	Ton Wetjens	Tel. 06-2138 2434
Penningmeester	Hans Billekens	Tel. 06-1413 2768
Secretariaat	Annet Weijkamp	Tel. 06-1518 1174
Programma Commissie	Henny Martens	Tel. 06-3061 2548
Algemeen lid	Marc Vergeldt	Tel. 06-4159 7904

Natuur in de stad 'Venlo': Sjeng Vissers
 Natuurpad 'Volg de Das': Sraar Geelen
 Natuur Beheer:

sjma@home.nl

Tel: 06-2219 6724

functie vacant

Jeugd & Jongeren: Jose Wennekers

jose.wennekers@outlook.com

Amfibieën & reptielen: Ton Wetjens

tonwetjens70@gmail.com

Insecten: Johan Muusers

muusers@outlook.com

Vlinders: Henny Martens

henny.martens@hotmail.nl

Roofvogels en Vogels: Theo Lommen

theo.lommen@hetnet.nl

Vleermuizen: Albert Raaijmakers

ljm.raaijmakers@home.nl

Zoogdieren: Ron Keijers

ronkeijers@hotmail.com

Biodiversiteit: Annet Weijkamp

annet.weykamp@telfort.nl

Eindredactie Nieuwsbrief: Annet Weijkamp

annet.weykamp@telfort.nl

Beheerder IVN Website: Wiel Jacobs

ivn.maasduinen@live.nl

Welkom aan nieuwe leden

Activiteit Vlinderwerkgroep

Dagvlinder monitoring op zondag 2, 9, 23 en 30 juni

Nachtvlindermonitoring op vrijdagavond 7, 14, 21 en 28 juni

Nationale NachtvlinderNacht

op vrijdagavond 5 juli

Parkeerplaats bij het Limburgs Landschap, Rijksweg 1 in Lomm
Aanmelden bij Henny Martens via 0630612548

Een 18+ verhaal?

Oftewel nachtvlinders lokken met sexferomonen.

Nachtvlinders inventariseren deden we altijd door middel van licht (lamp met een laken) of smeer (mengsel van onder andere stroop, suiker en wijn). Dit jaar hebben we een 3^e manier om nachtvlinders te lokken aan ons arsenaal toegevoegd, we hebben een aantal feromonen aangeschaft voor met name glas- en wespvlinders.

En met de feromonen lok je ze, het is echt lokken, alleen de mannetjes dan. Sexferomonen zijn de lokstoffen die de dames nachtvlinders verspreiden om de heren te laten weten dat ze wel in zijn voor een avontuurtje, ja daar reageren de heren wel op natuurlijk. Het gaat de mannen dan maar om een ding: seks, bij dieren de natuurlijke aandrang om zich voort te planten (mensen hebben daar dan ook nog andere motivatie bij).

De sexferomonen zijn aangeschaft bij een bedrijf dat zijn oorsprong heeft in de Wageningen Universiteit & Research (WUR), het belang van dit bedrijf zit dan ook in de professionele tuin- en landbouw en niet bij hobbyisten zoals wij zijn. In de professionele tuin- en landbouw worden die sexferomonen gebruikt om te monitoren hoe hoog de plaagdruk is, om daarop dan te kunnen anticiperen. Dan gaat het niet alleen om vlinders, maar ook om alle andere vliegende plaaginsecten. De sexferomonen worden in een vriezer bewaard om de werking te behouden, ook het aanraken van de feromonen is niet goed omdat de vetten die op je vingers zitten de werkzaamheid verminderen. De geur die er afkomt is voor ons niet waar te nemen en het zit op/in zogenaamde lures van ongeveer

1,5 cm hoog zoals op de foto

ivn natuur
educatie
Maasduinen

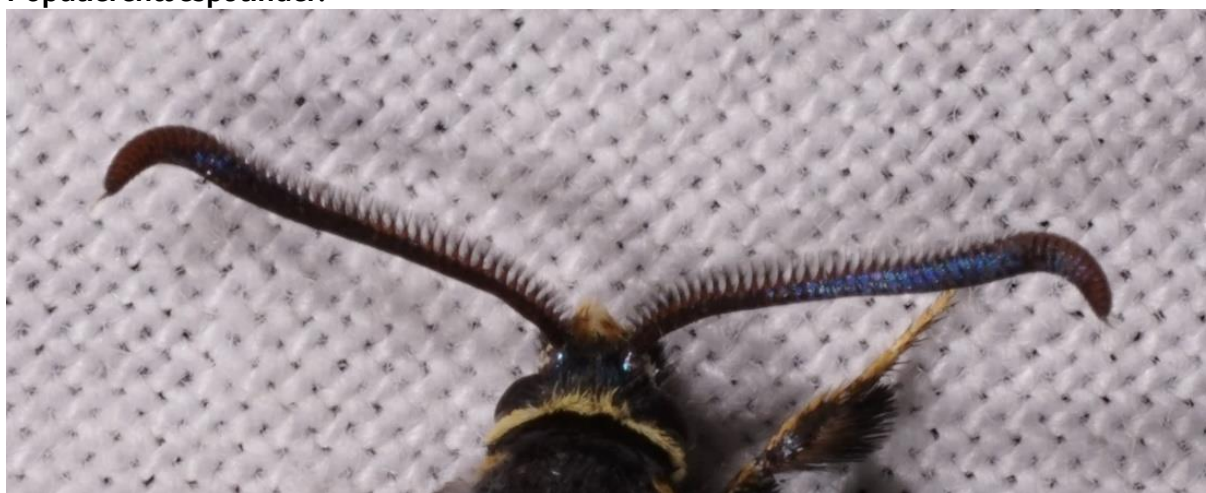
Wanneer we op of in de nabijheid van de locatie zijn waar de vallen kunnen worden opgehangen, dan ga ik in de ochtend met de vallen en de uitgekozen feromonen naar de locatie en hang de potten op. We doen dit alleen op plekken waar de potten op privé terrein hangen om te zorgen dat we geen potten kwijtraken, tussen de potten moet dan ook eigenlijk wel een afstand van ca 50 – 100 meter zitten.

We hebben ze nu tweemaal toegepast, eenmaal bij de werkschuur van het Limburgs Landschap en eenmaal bij Marga en Sraar Geelen.

De sexferomonen zijn soort specifiek en dus eigenlijk alleen interessant voor de mannetjes van het desbetreffende soort. Dat betekent niet dat er af en toe een ander soort bij in kan zitten. Vrijdag 7 juni had ik bijvoorbeeld het sexferomoon voor de Appelglasulinder opgehangen (en daar zaten 5 exemplaren in). In een pot met het sexferomoon van de Berkenglasulinder zat een Bessenglasulinder. En garantie op succes is er ook niet, van de 6 potten die avond waren er 3 leeg.

De ulinders ruiken de sexferomonen met hun antennes, op de foto de antennes van de Populierenwespulinder.

Vanuit wetenschappelijk onderzoek is gebleken dat er soorten mannelijke nachtulinders zijn die tot op een afstand van één kilometer nog de sexferomonen van de dames oppikken.

De ulinders die we tot nu toe gevangen (en weer losgelaten uiteraard) hebben zijn:

Appelglasulinder

Bessenglasulinder

Eikenwespulinder

Grote berkenwespulinder

Hoornaarulinder

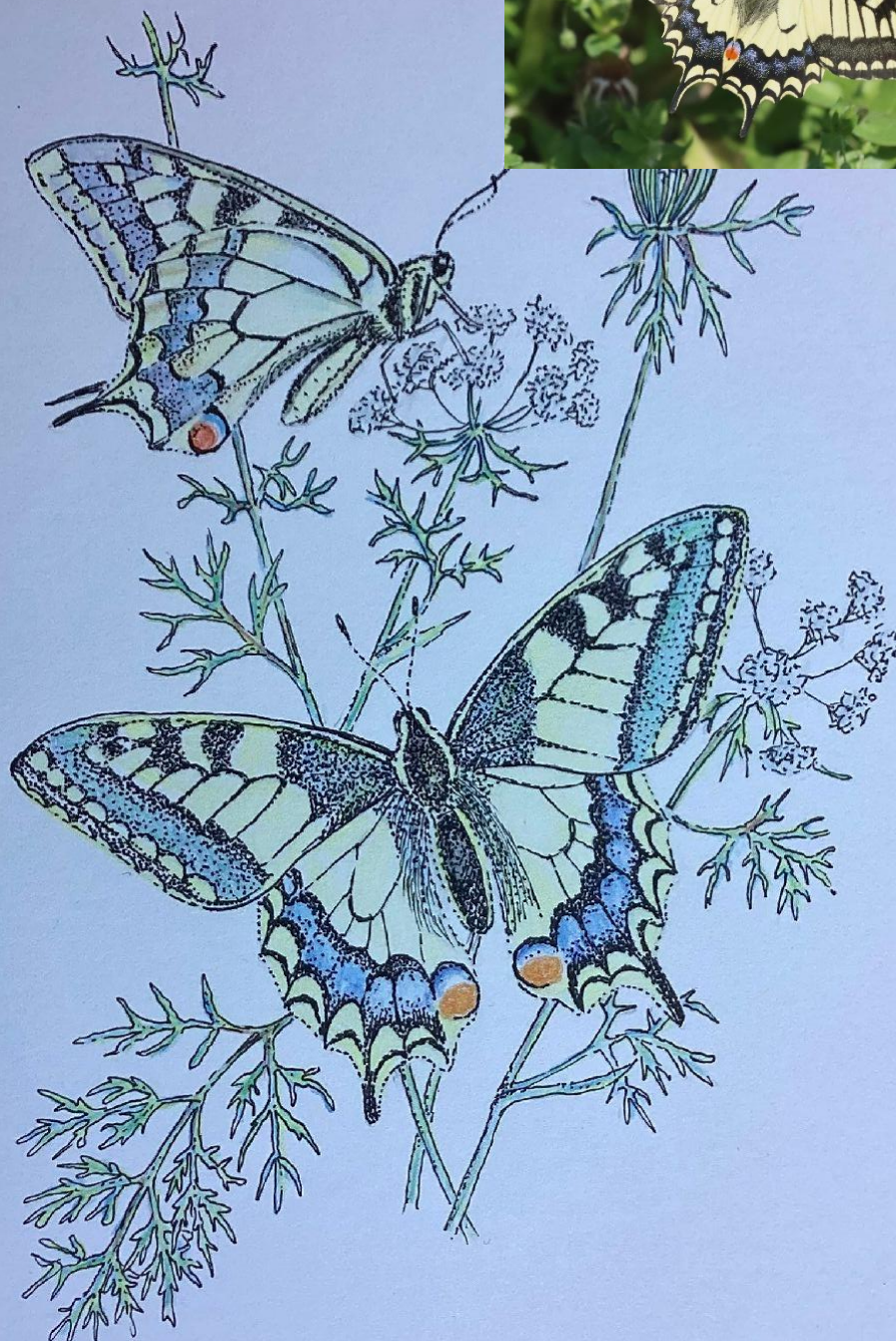
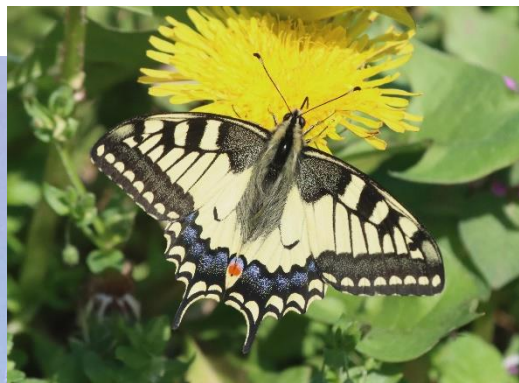

Populierenwespulinder

Tekst en foto's Johan Muusers
IVN werkgroep Vlinders en Insecten

Tekening: ger Cremers

Koninginnepage

[De Vlinderstichting | Tuinvlindertelling: 2 t/m 4 augustus 2024](#)

Het gebruik van inventarisatie - Citizen Science

Als veel mensen helpen met inventariseren vinden we ongebruikelijke en zeldzame soorten. 95% van de rapportage over biodiversiteit is gebaseerd op gegevens van waarneming.nl. Waarneming.nl komt uiteindelijk terecht bij de NDFF (= Nationale Databank Flora en Fauna). Waarnemingen worden door een validatie team gecheckt. De grootste groep is vogels. Daarna planten, ulinders, libellen, zoogdieren en paddenstoelen. Vissen zijn moeilijk te vinden en bacterien zijn moeilijk te determineren.

IVN werkgroepen zijn gebaseerd op deze indeling en IVN leden kunnen deelnemen aan onze IVN activiteiten. De belangrijkste data zijn de soort (foto), datum, locatie en soort habitat (bos, grasland of rivier).

Het bewijsmateriaal voor waarneming.nl is vooral de foto met specifieke kenmerken, zoals de vorm, bloeiwijze of kleurenpatroon.

Determineren gebeurt vooral via mobiele applicaties zoals obsidentify - [ObsIdentify - Apps - Waarneming.nl](#) -

Onzekerheid is niet ongeruikelijk. Niemand kan alle soorten herkennen en bovendien kunnen verschillende factoren het determineren moeilijk maken. Naast de mogelijke uitdagingen die je in het veld tegen kan komen, kun je ook simpelweg een incorrecte observatie hebben gemaakt. Dergelijke waarnemingen zijn echter onvermijdelijk en dit zou mensen er NIET van moeten weerhouden ze door te geven. Op alle waarneming platforms zijn soortenexperts aanwezig die de waarnemingen nagaan, dus het maken van een incorrecte waarneming heeft geen grote consequenties. Daarnaast zijn juist platforms ideaal, omdat andere gebruikers hulp kunnen bieden, door een soort correct te determineren of door aan te geven welke kenmerken van een soort belangrijk kunnen zijn.

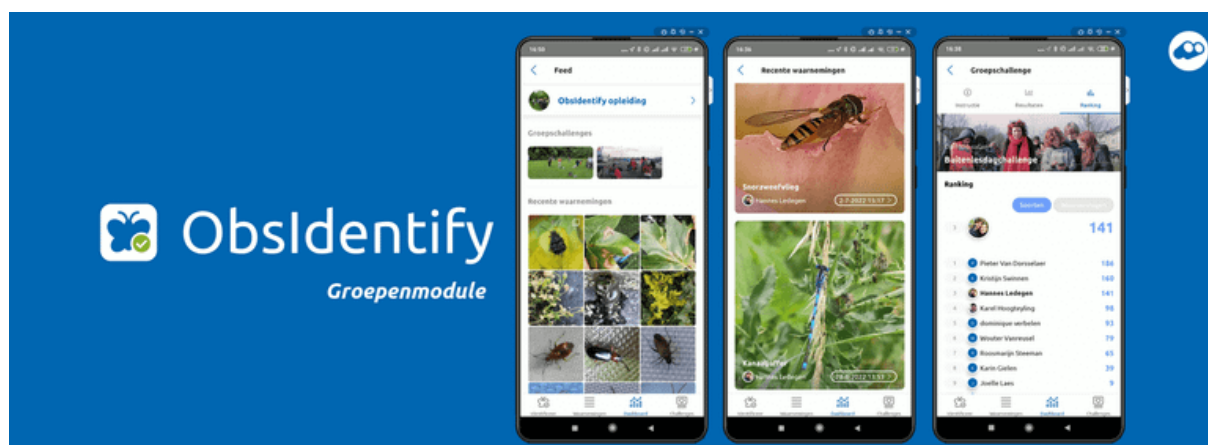
Het is voor beginnende waarnemers dan ook belangrijk om open te staan voor het maken van fouten! Het is de beste manier om te leren.

Nulwaarneming: een nulwaarneming is een bevestiging dat je naar een soort hebt gezocht in een bepaald gebied en deze soort niet gevonden hebt. Dit kan voorkomen bij inventarisaties op plekken waar in het verleden een bepaalde soort wel aanwezig is geweest.

Alhoewel het frustrerend kan zijn om op zoek te gaan naar een bepaalde soort en deze niet te vinden, heeft het bevestigen van een nulwaarneming wel degelijk waarde. Allereerst betekent het niet dat de soort er niet is; de inventarisatie kan op het verkeerde moment gedaan worden of de soorten kunnen moeilijk te vinden zijn, zoals veel zoogdieren.

Daarnaast kan het ook zijn dat een soort simpelweg verdwenen is uit de omgeving en juist een nulwaarneming kan aanzet geven voor het ondernemen van actie!

Een nulwaarneming heeft ook op een andere manier waarde. Op het moment dat je alleen soorten noteert die je ziet en geen enkele gegevens bijhoudt van soorten die potentieel verdwenen zijn, dan krijg je een vertekend beeld van de realiteit. Door middel van regelmatige monitoring van gebieden en nulwaarnemingen kan dit vertekende beeld voorkomen worden.

Daag elkaar uit

Je kon al meedoen met landelijke challenge in ObsIdentify, maar er is nu ook een challenge speciaal voor groepen. Voeg een challenge toe aan je groep om te zien wie de meeste soorten kan vinden tijdens een dagje op stap bijvoorbeeld. Of voeg een challenge toe die het hele jaar alles bij elkaar optelt en kijk wie de meest diverse jaarlijst bij elkaar kan zoeken.

Draag bij aan onderzoek

Arboretum van A tot Z

Zaterdag 8 juni om 14.00 uur

Langs het Natuurpad 'Volg de Das' heb ik met Ruud Coenders, Ton Wetjens, Sraar Geelen, Willem Nanning en Hennie Reinhoudt een leerzame en informatieve wandeling gelopen door het Arboretum en Pinetum.

Een verzameling Nederlandse bomen en dennen op Landgoed 'Schandelose Heide'. Dit landgoed is geen oud landgoed met historische bebouwing en inrichting (zoals Landgoed Arcen), maar een nieuw landgoed volgens de regels van Natuurschoonwet uit 1928.

Een stukje geschiedenis: in de prehistorie was Holland bedekt met een oerbos en later dichte bossen op de zandruggen. Later kwamen er meer mensen, die hout kaptten voor woningen en landbouwgrond. Ze gingen jagen in de bossen. 80% was bos tot 700 n.C. Meer mensen hadden grond nodig. In de 12^e eeuw was er een periode van klimaatverandering. Door toenemende westenwind en de oprukkende zee schoof de kustlijn landinwaarts. Landbouwgrond en dorpen gingen verloren. De bossen op de zandruggen werden gekapt. Dit werd bevorderd door de Graven van Holland – zij waren eigenaar van alle bossen, duinen en veengebieden – zij verdienden geld door deze gronden uit te geven ter ontginning. In de 15^e eeuw worden jonge bomen geïmporteerd, zoals eiken, beuken en iepen. Daarna gingen ze zelf bomen kweken. In de 80-jarige oorlog dreigde het hele bos te verdwijnen, omdat de regering geld nodig had voor de oorlog. Op 10 juni 1891 werd de laatste boom van het Oerbos gekapt. Toen kwam er opstand door de bevolking. Na WOII werd veel bos her-aangeplant. Dit kostte de bevolking veel geld en inspanning!

Op dit moment woont 55% van de wereldbevolking in steden (VN2018). Er wordt verwacht dat in 2050 68% van de bevolking in steden woont. De voedselvoorziening gaat ten koste van de natuurlijke omgeving. Wilde dieren zijn met 60% afgenomen in de afgelopen 50 jaar.

Dus het belang van stedelijk groen binnen natuurbeheer wordt steeds belangrijker.

Komende 10 jaar worden een miljoen woningen bijgebouwd in Nederland (WUR). Er zijn vooroordelen over natuurlijke oplossingen. Mensen zijn bang voor overlast en zijn gewend aan technologische oplossingen. Rioleringsbuizen zullen binnenkort echter niet bestand zijn tegen de zware regenval die eraan komt. Het is financieel niet haalbaar en het is gewoon niet mogelijk. Regenwater opvangkanalen zijn een betere oplossing, maar er groeien planten in. Dus de waterhuishouding gaat mee. De natuurlijke oplossingen zijn vaak effectiever en betaalbaarder en leveren meer op. Dus op een gegeven moment zal de natuur toch weer de stad insluipen.

Het regenwater op de daken van de kassen loopt via een afvoerbuis naar deze kikkerpoel. Het water zakt 20 cm per dag en bij iedere regenbui wordt het weer aangevuld en dus ververs. Daardoor zien wij allemaal jonge salamanders in de poel en vele insecten, die als voedsel dienen voor de dieren, waaronder de vleermuis.

Onder de walnoot kunnen wij even beschut zitten op een bankje van duurzaam hout.

Tekst en foto's: Annet Weijkamp
IVN werkgroep Natuurpad 'Volg de Das'

Wilde Bloemenweide in VIA de weekkrant

Inzending 'Mooi Zomers plaatje in Schandelo' van Jose Clabbers.

Mede mogelijk gemaakt door een workshop met IVN werkgroep Biodiversiteit

Foto: Ton Wetjens

Smokkelpad Kuisen

Na een lange periode van regen was het dan eindelijk droog en kon er worden gemaaid en geknipt om het Smokkelpad voor de zomervakantie toegankelijk te maken voor iedereen tussen 0 en 90 jaar voor klimmen, klauteren en bouwen in de natuur.

Het smokkelpad Beej de Grens tussen Velden en Straelen is nog steeds de enige natuurspeelplaats in Nederland met TÜV keuring Speeltoestellen. Want het spelen in de natuur mag wel een uitdaging zijn, maar mag geen schade toebrengen aan mensen door scherpe randjes en stekelige plantjes.

Het klusteam bestaat uit Jan Doornenbal, Harrie van Heijster, Jos Geurts, Wiel Ceron, Pierre Kersten, Heiner Jacobs, Ton Wetjens en Wil Simons.

Het insecten grasland is de afgelopen jaren uitgegroeid tot een volwaardige bosschage met een drukte van belang aan insecten, -> voedsel voor salamanders, kikkers en vogels.

Het primaire doel om de biodiversiteit te verbeteren ten opzichte van de naastgelegen paardenweide is heel goed te zien. Ooit waren ze identiek, maar nu niet meer!

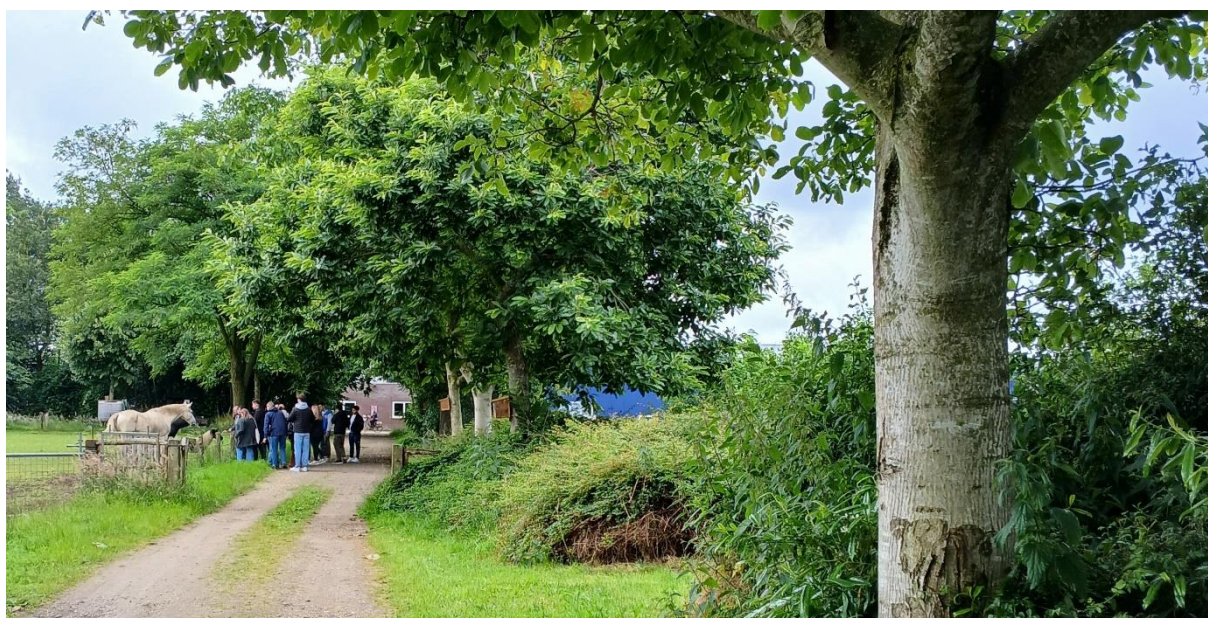
Tekst en Foto's: Annet Weijkamp

Bomenexcursie

Maandag 17 juni om 10 uur verzamelen we bij de Andreaskerk in Velden om op weg te gaan naar de Bong 18 in Velden. Door de dag heen zal de taxibus groepjes van 6 tot 8 jong volwassenen vanaf het Valuas College heen en terug blijven rijden. De picknick manden worden apart gebracht met een autootje. De 28 studenten komen uit Syrië, Servië, Irak, Iran, Jemen, Afghanistan en Oekraïne om via de Schakelklas Nederlands te leren. Vandaag komen ze kennis maken met de Nederlandse Natuur op de Schandelose Heide.

En zoals het gezegde luid: 'God schiep de wereld maar Nederland is door Nederlanders gemaakt'. Dus valt alles onder de Wet voor Natuurbescherming. Hierin staan regels voor bescherming van dieren en planten. Elk jaar wordt een provinciaal plan geschreven voor het beheer van dieren. Sinds 1928 is er de Natuurschoonwet. De Schandelose Heide is een landgoed met minimaal 30% bos en natuur en valt hiermee onder deze Natuurwetgeving.

Het bos bestaat uit 50 bomen uit Limburg. Ze zijn allemaal nuttig voor klimaat adaptatie; stikstofopslag, koeling door schaduw, schonere lucht en afvoer van regenwater.

En voor het welzijn van mens en dier; bloesem voor insecten, vruchten voor voedselbron van mens en dier, bodemdieren voor een gezonde bodem, hout voor meubels en instrumenten en dood hout voor schimmels, beschutting en nestmateriaal.

Zwaluwnesten in de paardenstal.

Schape met lammeren in de Bongerd.

De varkentjes blijven populair

En natuurlijk wordt er aan de picknicktafel uitgepakt. Even tijd om in eigen taal te communiceren en bellen – jeugd en jongeren hangactiviteiten.

Gelukkig was het goed weer. En uiteindelijk heeft iedereen de hele ronde gelopen en veel geleerd. Het grootste verschil tussen Nederland en de andere landen is dat wij geen beren of olifanten in het bos hebben rondlopen. Maar de wolf en de das is algemeen bekend!

We vonden het allemaal een heel avontuur en iedereen ging met een goed gevoel naar huis.

Met dank aan Sraar Geelen en Ton Wetjens voor hun verhaal.

Tekst en foto's: Annet Weijkamp i.s.m. Jongerenvereniging New Rootz uit Nijmegen

ivn natuur
educatie
Maasduinen

Rijksdienst voor
Ondernemend
Nederland

Omgevingswet en natuur

2 januari 2024

Werkt u buiten in de natuur? Dan heeft u misschien te maken met beschermde dieren en planten. Ook kan uw project invloed hebben op de natuur. Bekijk de beschermde soorten, de regels en op welke projecten u kunt reageren.

[Omgevingswet en natuur \(rvo.nl\)](https://www.rvo.nl/omgevingswet)

Waterdiertjes

Te Land, ter water en in de lucht met groep 8

ivn natuur
educatie
Maasduinen

Op 20 en 25 juni gingen we met de groepen 8 van basisschool De Startbaan naar de Venkoelen om waterdiertjes te vangen. Rond half twee hoorden we de kinderen al van verre vanuit Velden aankomen. Ze waren allemaal met de fiets. Na een kort welkomstwoord werd iedereen voorzien van een schepnetje en kon het vissen beginnen.

Niemand was bang voor natte voeten en sommigen gingen zelfs wel tot aan hun middel het water in om zoveel mogelijk te vangen.

Dat loonde de moeite, want al gauw werden met trots de eerste vangsten naar de kant gebracht.

Libellenlarven, watertorren, kleine visjes, grotere visjes als ruisvoorn en zonnebaars, rivierkreeften, waterscorpionen, een kikker, staafwants, enz. enz. kregen een tijdelijk onderkomen in de klaargezette waterbakjes en aquarium.

Zo konden de beestjes nog eens extra worden bewonderd.

Na afloop mochten de kinderen zelf hun gevangen beestjes weer de vrijheid geven. Wij hebben genoten van de ijver en het enthousiasme van de kinderen en hun begeleiders.

Namens de Jeugdwerkgroep IVN Maasduinen,
Henny Martens, Wiel Ceron, Gerard van Dooren, José Wennekers, Stefan Hermans, Truus Verbeek.

Werkgroep Amfibieën en reptielen

Deze kletsnatte winter heeft waarschijnlijk geleid tot een telling van 71 roepers tijdens een telling op zaterdagavond in april. Dit is een record aantal roepers in Nederland!

bron: Het Limburgs Landschap

